

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور - پژوهشکده اکولوژی دریای خزر

عنوان:

**پویایی جمعیت، ارزیابی و مدیریت ذخایر
ماهیان استخوانی در سواحل ایرانی دریای خزر
(۹۷-۱۳۹۶)**

مجری مسئول:
حسن فضلی

شماره ثبت
۵۷۴۲۶

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور - پژوهشکده اکولوژی دریای خزر

عنوان طرح/پروژه: پویایی جمعیت، ارزیابی و مدیریت ذخایر ماهیان استخوانی در سواحل ایرانی دریای خزر (۹۷-۱۳۹۶)

کد مصوب: ۰۱-۷۶-۱۲-۰۳۰-۹۶۰۳۰

نام و نام خانوادگی نگارنده/نگارندگان: حسن فضلی

نام و نام خانوادگی مجری مسئول (اختصاص به پروژه ها و طرحهای ملی و مشترک دارد): حسن فضلی

نام و نام خانوادگی مجری: حسن فضلی

نام و نام خانوادگی همکار(ان): -

نام و نام خانوادگی مشاور(ان): شهرام قاسمی، تورج ولی نسب پوری

نام و نام خانوادگی ناظر(ان): -

محل اجرا: استانهای مازندران، استان گیلان و استان گلستان

تاریخ شروع: ۱۳۹۶/۷/۱

مدت اجرا: ۱ سال و ۳ ماه

ناشر: موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

تاریخ انتشار: سال ۱۳۹۹

حق چاپ برای مؤلف محفوظ است. نقل مطالب، تصاویر، جداول، منحنیها و نمودارها با ذکر مأخذ بلامانع است.

«سوابق طرح یا پروژه و مجری مسئول / مجری»

طرح/پروژه : پویایی جمعیت، ارزیابی و مدیریت ذخایر ماهیان

استخوانی در سواحل ایرانی دریای خزر (۹۷-۱۳۹۶)

کد مصوب : ۰۱-۷۶-۱۲-۰۳۰-۹۶۰۳۰

شماره ثبت (فروست) : ۵۷۴۲۶ تاریخ : ۱۳۹۹/۳/۷

با مسئولیت اجرایی جناب آقای حسن فضلی دارای مدرک

تحصیلی دکتری در رشته شیلات می باشد.

پروژه توسط داوران منتخب بخش بیولوژی و ارزیابی ذخایر آبزیان

در تاریخ ۱۳۹۹/۱/۳۱ مورد ارزیابی و با رتبه عالی تأیید گردید.

در زمان اجرای پروژه، مجری در :

ستاد □ پژوهشکده ■ مرکز □ ایستگاه □

با سمت عضو هیئت علمی در پژوهشکده اکولوژی دریای خزر

مشغول بوده است.

عنوان	«فهرست مندرجات»	صفحه
چکیده.....		۱
۱ - مقدمه.....		۲
۲ - مواد و روش‌ها.....		۵
۲-۲- گردآوری داده‌ها.....		۵
۲-۲-۱- داده‌های صید و تلاش صیادی.....		۵
۲-۳- تجزیه و تحلیل داده‌ها.....		۷
۳- نتایج.....		۱۱
۳-۱- صید گونه‌های مختلف ماهیان استخوانی.....		۱۱
۳-۲- شاخص‌های زیستی و برآورد پارامترهای رشد و مرگ و میر ماهی سفید.....		۱۲
۳-۲-۱- ترکیب سنی صید ماهی سفید.....		۱۲
۳-۲-۲- طول، وزن و پارامترهای رشد ماهی سفید.....		۱۲
۳-۳- شاخص‌های زیستی و برآورد پارامترهای رشد و مرگ و میر ماهی کفال طلائی.....		۱۴
۳-۳-۱- ترکیب سنی صید کفال طلائی.....		۱۴
۳-۳-۲- طول، وزن و پارامترهای رشد ماهی کفال طلائی.....		۱۵
۳-۴- شاخص‌های زیستی و برآورد پارامترهای رشد و مرگ و میر ماهی کپور معمولی و کلمه.....		۱۶
۳-۴-۱- ماهی کپور معمولی.....		۱۶
۳-۴-۲- ماهی کلمه.....		۱۷
۳-۵- برآورد میزان ذخیره و تعیین سقف قابل برداشت.....		۱۸
۳-۵-۱- ماهی سفید.....		۱۸
۳-۵-۲- ماهی کفال طلائی.....		۲۱
۳-۵-۳- ماهی کپور معمولی.....		۲۴
۳-۵-۴- ماهی کلمه.....		۲۵
۳-۶- میانگین ماهانه درجه حرارت سطح آب دریا و صید در واحد تلاش.....		۲۵
۴- بحث و نتیجه‌گیری.....		۲۶
پیشنهادها.....		۳۶
منابع.....		۳۸
چکیده انگلیسی.....		۴۳

چکیده

در این تحقیق شاخص‌های زیستی، روند تغییرات صید و تلاش صیادی بررسی و میزان زی توده و صید قابل برداشت مجاز ماهیان استخوانی در سواحل ایرانی دریای خزر در دوره بهره برداری ۹۷-۱۳۹۶ برآورد شد. نتایج نشان داد که در این دوره ۱۲۱ شرکت تعاونی پره فعال بوده و ۴۱۸۴۳ بار پره کشی داشتند. مقدار کل صید با احتساب صید غیر مجاز ۱۱۰۱۲/۷ تن برآورد شد. مجموع صید ماهی سفید، کفال ماهیان و کپور معمولی با ۹۱/۴ درصد، بیشترین فراوانی را در ترکیب صید داشتند. پارامترهای رشد شامل K ، L_{∞} و t_0 برای ماهی سفید به ترتیب ۰/۲۱ در سال، ۶۱/۴ سانتی‌متر و ۰/۵۴- سال، برای ماهیان کفال پلائی به ترتیب ۰/۱۵ در سال، ۶۵/۳ سانتی‌متر و ۰/۲۷- سال، برای ماهی کپور معمولی به ترتیب ۰/۱۱ در سال، ۷۸/۸ سانتی‌متر و ۰/۵۰- سال و برای ماهی کلمه به ترتیب ۰/۴۵ در سال، ۲۳/۲ سانتی‌متر و ۰/۱- سال محاسبه شد. با استفاده از داده‌های ساختار سنی در دوره بهره‌برداری ۹۷-۱۳۹۶ در سواحل ایران، میزان زی توده ماهی سفید ۲۷۴۳۷/۷ تن و ماهی کفال پلائی ۸۴۷۰ تن برآورد شد. هم‌چنین میزان توده زنده ماهی کپور معمولی و ماهی به ترتیب ۱۰۰/۹ و ۵۸/۶ تن محاسبه شد. نقاط مرجع زیستی ماهی سفید در دو نقطه $F_{0.1}$ و $F_{30\%}$ به ترتیب ۰/۴۱ و ۰/۳۴ در سال و برای ماهی کفال پلائی به ترتیب ۰/۳۶ و ۰/۳۳ در سال برآورد شد. بر اساس مدل‌های بکار گرفته‌شده، در این تحقیق میزان صید مجاز زیستی دو گونه سفید و کفال پلائی به ترتیب ۶۴۸۰-۵۵۷۰ و ۱۸۵۰-۱۴۰۰ تن (با رویکرد احتیاطی به ترتیب ۵۵۷۰ و ۱۴۰۰ تن) برآورد شد. میزان صید مجاز به ترتیب حدود ۲۳ و ۳۲/۵ تن برآورد شد. پیشنهاد می‌شود که در بهره‌برداری از زی توده، بر اساس نتایج به دست آمده از رویکرد احتیاطی که از اطلاعات دقیق‌تر حاصل شده، استفاده شود.

واژه‌های کلیدی: دریای خزر، ماهیان استخوانی، پارامترهای رشد و مرگ و میر، زی توده، صید زیستی قابل

قبول